

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2023. május 22.
(OR. en)

9598/23

COHAFA 56
DEVGEN 93
CONUN 119
FIN 552
RELEX 634

AZ ELJÁRÁS EREDMÉNYE

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Címzett:	az Állandó Képviselők Bizottsága / a Tanács
Előző dok. sz.:	9282/23
Tárgy:	A Tanács következtetései a humanitárius segítségnyújtás finanszírozási hiányának kezeléséről

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a humanitárius segítségnyújtás finanszírozási hiányának kezeléséről szóló, a Tanács 2023. május 22-i, 3950. ülésén jóváhagyott tanácsi következtetéseket.

A TANÁCS KÖVETKEZTETÉSEI**A HUMANITÁRIUS SEGÍTSÉGNYÚJTÁS FINANSZÍROZÁSI HIÁNYÁNAK
KEZELÉSÉRŐL**

1. A Tanács mély aggodalmát fejezi ki a globális humanitárius szükségletek ugrásszerű növekedése miatt egy olyan időszakban, amelyet a humanitárius tér szűkülése, elhúzódó konfliktusok, a segélyek átpolitizálódása és az éghajlatváltozás okán a sebezhetőségek fokozódása jellemez, továbbá újólág megerősíti elkötelezettségét az elveken alapuló és hatékony humanitárius fellépés iránt. Világszerte több mint 350 millió ember szorul életmentő humanitárius segítségnyújtásra – ami 2022-höz képest több mint 20 %-os, 2021-hez képest pedig több mint 40 %-os növekedést jelent. Több mint 100 millió ember kényszerült elhagyni lakóhelyét, és 51 országban 43 millió ember él az éhezés határán. A Tanács megállapítja, hogy globálisan a közelmúlt humanitárius felhívásai a szükséges finanszírozásnak csak a felét biztosították, és mély aggodalmának ad hangot a becsült szükségletek és a finanszírozás közötti – többek között az elfelejtett válságok esetében is megfigyelhető – egyre növekvő szakadék miatt.
2. A Tanács aggodalmának ad hangot az emberi szenvedés, a nemzetközi humanitárius jogi jogsértések, valamint az emberéletek és a méltóság elvesztésének mértéke miatt, ideértve a polgári lakosság elleni erőszakot és a polgári infrastruktúra szándékos és célzott lerombolását világszerte, ahogy az például az orosz agressziós háború következtében Ukrajnában is történt. A Tanács továbbá mély aggodalmát fejezi ki a háború pusztító globális következményei miatt, mivel az súlyosbította a globális élelmezésbiztonsági válságot, és ismételten hangsúlyozza, hogy elkötelezett a globális élelmezésbiztonság és táplálkozás támogatása mellett, többek között az ENSZ fekete-tengeri gabonakezdeményezése és az EU–Ukrajna szolidaritási folyosók révén.
3. A Tanács újólág hangsúlyozza, hogy az EU és tagállamai alapvető szerepet játszanak a humanitárius tevékenységek világszerte történő támogatásában, amint azt az európai humanitárius fórum elindítása is bizonyította, és emlékeztet az „uniós humanitárius segítségnyújtás: új kihívások, régi elvek” című, az Európai Parlamenthez és a Tanácshoz címzett bizottsági közleményről szóló, 2021. évi következtetésekre, továbbá nyugtázza az EU humanitárius tevékenységének új orientációiról szóló, 2021. évi európai parlamenti állásfoglalást.

4. A Tanács hangsúlyozza, hogy sürgősen kezelni kell a humanitárius szükségletek és az erőforrások közötti egyre növekvő szakadékot, mégpedig a következő három, egymással összefüggő és egymást kölcsönösen erősítő irányvonal mentén tett fokozott erőfeszítések révén: a humanitárius tevékenység erőforrásbázisának növelése és bővítése, a humanitárius rendszer hatékonyságának és eredményességének fokozása, valamint a humanitárius szükségletek mérséklése.

I. A HUMANITÁRIUS TEVÉKENYSÉGEK ERŐFORRÁSBÁZISÁNAK NÖVELÉSE ÉS BŐVÍTÉSE

5. A Tanács hangsúlyozza, hogy világszerte további humanitárius finanszírozást kell mozgósítani, és olyan, kiegyensúlyozottabb finanszírozási struktúrát kell kialakítani, amely a hagyományos, az újonnan megjelenő és a potenciális adományozók, a karitatív alapítványok, a magánszektor és más érdekelt felek erőforrásaira támaszkodik.
6. A Tanács tudomásul veszi, hogy tagállamai kötelezettséget vállaltak arra, hogy további finanszírozást biztosítsanak a humanitárius segítségnyújtás céljára. A Tanács folytatni fogja azt a munkát, amely a humanitárius finanszírozás tagállamok közötti fenntarthatóbb és kiegyensúlyozottabb megosztásának biztosítására irányul, és felkéri a Bizottságot, hogy e tekintetben évente tegyen jelentést. A Tanács újólág megerősíti az EU azon közös kötelezettségvállalását, hogy 2030-ra a teljes bruttó nemzeti jövedelem legalább 0,7 %-át hivatalos fejlesztési támogatásként biztosítja, és arra ösztönzi a tagállamokat, hogy folytassák a humanitárius finanszírozási hiány felszámolására irányuló erőfeszítéseiket azáltal, hogy ehhez pénzügyi eszközeikkel arányos mértékben hozzájárulnak, és biztosítják, hogy hivatalos fejlesztési támogatásuk megfelelő részét – például 10 %-át – humanitárius tevékenységekre fordítsák, a meglévő humanitárius szükségletek alapján.
7. A Tanács arra ösztönzi az EU-t és tagállamait, hogy fokozzák a párbeszédet és a kapcsolattartást azokkal az országokkal, amelyek rendelkeznek gazdasági potenciállal ahhoz, hogy nagyobb felelősséget vállaljanak a fokozott és kiszámítható, szükségletalapú humanitárius finanszírozásért, különös tekintettel az OECD és a G20-csoport tagjaira, például azáltal, hogy a humanitárius tevékenységeket rendszerint belefoglalják a harmadik országokkal folytatott párbeszédekbe, és a humanitárius ügyeket rendszeresen felveszik a kétoldalú találkozók napirendjére minden szinten. A nemzetközi humanitárius jog és a humanitárius elvek tiszteletben tartásának előmozdítása szerves részét képezi az adományozói bázis bővítését célzó tájékoztatásnak.

8. A Tanács felszólítja a tagállamokat és a Bizottságot, hogy mozdítsák elő a magánszektor – többek között a karitatív alapítványok – szerepvállalását, és ösztönzi a humanitárius és a magánszektor közötti partnerségek kiépítésére irányuló erőfeszítéseket. A Tanács továbbá arra ösztönzi a tagállamokat és a Bizottságot, hogy valamennyi érdekelt fél bevonása érdekében vizsgáljanak meg innovatív finanszírozási megközelítéseket.

II. A HUMANITÁRIUS RENDSZER EREDMÉNYESSÉGÉNEK ÉS HATÉKONYSÁGÁNAK FOKOZÁSA

9. A Tanács hangsúlyozza annak fontosságát, hogy biztosítsuk a segélyek célba juttatásának eredményességét és hatékonyságát a rendelkezésre álló erőforrások optimális felhasználása érdekében, továbbá megerősíti a kizárólag szükségletalapú megközelítésnek, valamint a humanitárius válságok átlátható és elveken alapuló prioritizálásának fontosságát. A Tanács üdvözli az ENSZ rendszerének – nevezetesen az ENSZ Humanitárius Ügyeket Koordináló Hivatalának (OCHA) és más ENSZ-szervezeteknek – a kulcsfontosságú szerepét a szükségletek hatékony koordinációjának és felmérésének biztosításában, beleértve a szükségletek súlyosságára vonatkozó elemzéseknek az egyes válságok közötti összehasonlíthatóságára, a szükségletek felmérésének és a reagálás tervezésének összekapcsolására, valamint a minőség független felügyelet révén történő biztosítására irányuló erőfeszítéseket, amelyek lehetővé teszik az adományozók számára, hogy a szükségletek alapján osszák el a forrásokat.
10. A Tanács elismeri a minőségi finanszírozás – azaz a többéves, rugalmas finanszírozás – értékét a hatékony és eredményes humanitárius tevékenységek szempontjából. A rugalmas finanszírozás lehetővé teszi a sürgős szükségletekre való reagálás gyors fokozását, valamint biztosítja az operatív folytonosságot az elhanyagolt válságok esetében. Ezért a Tanács e tekintetben arra ösztönzi a tagállamokat és a Bizottságot, hogy növeljék az általuk biztosított, szabad felhasználásúként vagy gyengén meghatározott rendeltetésűként meghatározott rugalmas finanszírozás szintjét a nagyszabású egyezség keretében tett kötelezettségvállalásoknak megfelelően. A Tanács emlékeztet továbbá a nagyszabású egyezségre a minőségi finanszírozással foglalkozó frakciója által elért eredményekre, és ennek keretében arra a kötelezettségvállalásra, amely szerint 30 %-kal növelni kell a többéves humanitárius finanszírozást, elismerve, hogy a többéves finanszírozás erősítheti a helyi kapacitást és jobb eredményekhez vezethet az érintett népesség szempontjából, különösen elhúzódó válságok esetén.

11. A Tanács tudatában van annak, hogy a helyi és a nemzeti szereplők – többek között a nők által vezetett szervezetek résztvevői és vezetői – fontos szerepet töltenek be a hatékony humanitárius tevékenységek elősegítése terén, mivel ők a szükséghelyzetek előtt, alatt és után első vonalbeli reagálóként vannak jelen. A Tanács ennek megfelelően arra ösztönzi a tagállamokat és a Bizottságot, hogy fokozzák a helyi szervezetekkel folytatott együttműködést, összhangban a nagyszabású egyezség arra vonatkozó kötelezettségvállalásával, hogy a humanitárius források legalább 25 %-át a lehető legközvetlenebb módon kell eljuttatni a helyi vagy nemzeti szereplőkhöz, egyidejűleg támogatva a kapacitás megerősítését és a helyi szereplők érdemi, inkluzív részvételét a döntéshozatalban a programciklus valamennyi szakaszában, továbbá elismeréssel nyugtázza a Bizottság lokalizációval kapcsolatos iránymutatását.
12. A Tanács hangsúlyozza a humanitárius logisztika potenciálját a hatékonyabb és eredményesebb humanitárius segítségnyújtás szempontjából. A Tanács arra ösztönzi a tagállamokat és a Bizottságot, hogy alkalmazzanak innovatív megközelítéseket a humanitárius tevékenységek hatékonyságának további növelése érdekében, többek között a nagyszabású egyezség keretrendszeré révén. A Tanács arra ösztönzi a humanitárius ágazatot – többek között az adományozókat –, hogy folytassák a logisztikával kapcsolatos stratégiai megközelítés kialakítását és támogatását.

III. A HUMANITÁRIUS SZÜKSÉGLETEK MÉRSÉKLÉSE

13. A Tanács úgy ítéli meg, hogy a humanitárius segítségnyújtás finanszírozási hiánya kezelésének a legeredményesebb módja végső soron a humanitárius szükségletek szintjének csökkentése. A Tanács ezzel összefüggésben hangsúlyozza, hogy a humanitárius, a fejlesztési és a béke iránti törekvések összekapcsolásának megerősített gyakorlati működése révén fenntartható módon kell kezelni a kiváltó okokat, együtt munkálkodva az „Európa együtt” megközelítés keretében, összhangban többek között a humanitárius adományozóknak az éghajlatról és a környezetről szóló nyilatkozatában foglalt kötelezettségvállalásokkal.
14. A Tanács megállapítja, hogy továbbra is a fegyveres konfliktusok jelentik a humanitárius szükségletek elsődleges kiváltó okait, és az emberi szenvedés felszámolásához politikai megoldásokra van szükség. A Tanács újólá hangsúlyozza a konfliktusmegelőzésre, a közvetítésre és az inkluzív békeépítésre irányuló folyamatos erőfeszítések fontosságát, valamint hangsúlyozza, hogy a humanitárius diplomácia tekintetében szisztematikusabb és összehangoltabb megközelítésre van szükség.

15. A Tanács kiemeli annak fontosságát, hogy a nemzetközi humanitárius jog tiszteletben tartása és az annak való megfelelés következetesen az EU külső tevékenységének középpontjába kerüljön és azt minden rendelkezésre álló eszközzel előmozdítsuk, továbbá hangsúlyozza, hogy kiemelkedően fontos feladat biztosítani a polgári lakosság tiszteletben tartását és védelmét a nemzetközi humanitárius joggal összhangban, megvédeni a humanitárius teret, valamint biztosítani a humanitárius személyzet biztonságát és védelmét. Hangsúlyozza továbbá, hogy biztosítani kell a nemzetközi humanitárius jog megsértésével kapcsolatos elszámoltathatóságot.
16. A Tanács hangsúlyozza, hogy el kell hárítani és mérsékelni kell a humanitárius szükségleteket a humanitárius, a fejlesztési és a béke iránti törekvések összekapcsolására irányuló megközelítés révén, kezelve a válságok kiváltó okait, beruházva a katasztrófakockázatok csökkentésébe és a katasztrófákra való felkészültségbe, ugyanakkor a nemek közötti egyenlőség szempontját érvényesítő megközelítést követve, és kellő időben megerősítve a rászoruló rezilienciáját, és ezzel egyidejűleg fenn kell tartani a megkülönböztetésmentes alapvető szociális szolgáltatásokat, többek között a nők és a lányok számára, különösen az elhúzóódó és politikailag összetett humanitárius válságok esetében. A Tanács ezzel összefüggésben ösztönzi a humanitárius szereplők, valamint a béke és a fejlesztés területén működő szereplők – különösen a nemzetközi pénzügyi szervezetek – közötti intenzívebb párbeszédet annak érdekében, hogy fenntartható, rugalmas és reaktív fejlesztési finanszírozást lehessen biztosítani a stabilizációhoz és szerepvállaláshoz az instabil és konfliktus sújtotta, humanitárius szükséghelyzetben lévő államokban.
17. A Tanács újólal hangsúlyozza, hogy az éghajlatváltozás a humanitárius szükségletek egyre jelentősebb kiváltó okát jelenti. A Tanács arra ösztönzi a tagállamokat és a Bizottságot, hogy tárják fel annak lehetőségeit, hogy az éghajlatváltozás okozta humanitárius válságokra való jobb reakálás érdekében a meglévő finanszírozási megállapodások révén maximalizálni lehessen valamennyi tőkeáramlás hatását.
18. A Tanács elismeri annak fontosságát, hogy az akut humanitárius hatások megelőzése vagy csökkentése terén az előre jelzett veszélyek előtt cselekedjünk, mielőtt azok teljes körű humanitárius szükséghelyzetté válnának. Ezzel összefüggésben és az ENSZ főtitkára által indított, a riasztási rendszerek egyetemessé tételére vonatkozó kezdeményezéssel összhangban a Tanács hangsúlyozza a humanitárius szükségletek mérséklését célzó megelőző intézkedések fokozásának alapvető fontosságát, többek között a humanitárius, a fejlesztési és az éghajlat-politikai szereplők közötti szinergiák megerősítése révén.